

Skinnskattebergs kommun

2017 -04- 11

Dnr. 2017.0592.007

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

Revisionsrapport

Skinnskattebergs Kommun

KPMG AB

2017-03-21

Antal sidor 11

Skinnskattebergs Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-21

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	2
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd/styrelse	4
2.5	Projektorganisation	4
2.6	Metod	5
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Årsredovisningen	5
3.2	Redovisningsprinciper	5
3.3	Balanskrav	6
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	7
3.4.1	Bakgrund	7
3.4.2	Finansiella mål	7
3.4.3	Verksamhetsmål	7
3.5	Resultaträkning	9
3.6	Balansräkning	10
3.7	Kassaflöde	10
3.8	Investeringsredovisning	10
3.9	Iakttagelser vid granskning av årsredovisningen	10

1 Sammanfattning

Vi har av Skinnskattebergs kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

De mest väsentliga slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Kommunen redovisar ett positivt resultat på 21,8 mkr för 2016 vilket är 17,5 mkr högre än budgeterat. Föregående år redovisade kommunen ett resultat på 11,2 mkr.
- Nettokostnaderna har ökat med 9,3 % och skatteintäkter och bidragsintäkter har ökat med 13,5 % jämfört med föregående år. Totala nettokostnader 2016 blev 3,3 mkr högre än budgeterat. Utfallet av skatteintäkter och generella statsbidrag blev 20,0 mkr högre än budget vilket i huvudsak beror på det tillfälliga stödet för ökat flyktingmottagande.
- Av de 17,5 mkr som kommunen totalt erhöll i generellt statsbidrag för ökat flyktingmottagande har hela beloppet intäktsförts 2016.
- Vi delar kommunledningens uppfattning att balanskravet har uppfyllts för 2016. En avsättning till resultatutjämningsfond, RUR, är föreslagen på 6,2 mkr.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

---

¹ Kommunallag (1991:900)

Skinnskattebergs Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-21

Finansiella mål

Kommunfullmäktige fastställde i samband med budgetbehandlingen för år 2016 ekonomistyrningsregler för Skinnskattebergs kommun i syfte att fastslå regler för en stabil och solid ekonomi i kommunen. Dessa bedömdes ha en koppling till god ekonomisk hushållning.

I den av fullmäktige fastställda budgeten för 2016 finns inte klart definierat vilka som är kommunens finansiella målsättningar. Dock framgår att resultatet ska ge ett överskott/ökning av eget kapital med 1,5 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag årligen. I budgeten finns även ett antal ekonomistyrningsregler för en stabil och solid ekonomi i Skinnskattebergs kommun.

I årsredovisningen görs en uppföljning av kommunens finansiella mål som innebär att årets resultat ska öka det egna kapitalet med minst 1,5 % av skatteintäkter och statsbidrag. Detta resultatmål har uppnåtts för 2016 då årets överskott utgör hela 8,3 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Verksamhetsmål

Kommunen har antagit en ny målstyrningsmodell som gäller för år 2016. Styrsystemet utgår från en övergripande vision för kommunen som antas av kommunfullmäktige i början av varje mandatperiod och är långsiktig. Kommungemensamma mål utarbetas av kommunstyrelsen och antas av kommunfullmäktige i början av varje mandatperiod och ses över varje år inför budgetprocessen. Dessa mål anger inriktning. För 2016 finns sju stycken mål. Två av de sju målen bedöms vara uppfyllda år 2016.

I delårsrapporten beskrivs målstyrningsmodellen och en bedömning av måluppfyllelsen görs. Under avsnittet verksamhetsredovisning i årsredovisningen kommenteras och bedöms målen utifrån genomförda aktiviteter. Man kan utläsa vilka aktiviteter som pågår och vilka som genomförts för att nå respektive mål.

Vi anser att uppföljningen av måluppfyllelsen kan utvecklas.

2 Bakgrund

Vi har av Skinnskattebergs kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2016. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2016.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Avgränsning

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionsredovisning i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2016. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande sätt som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen. Övriga delar har endast granskats utifrån om informationen är förenligt med de finansiella delarna såsom nyckeltal, balanskravsredovisning, investerings- och driftsredovisning.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningsredovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är saklighetsgranskad av kommunens ekonomichef Helena Tengbert.

2.5 Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Charlotta Ekman, auktoriserad revisor.

---

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen.
- Intervjuer med berörda tjänstemän.
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Såsom framgår under avgränsning har vi bedömt om informationen är förenlig med de finansiella delarna.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen i allt väsentligt skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med ekonomichefen samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

Nämnas bör dock att RKR i slutet av 2013 gav ut en rekommendation med krav på komponentredovisning från och med år 2014. Komponentredovisning av materiella anläggningstillgångar är därmed en normgivande metod inom offentlig sektor. Metoden innebär att större och betydande investeringar ska delas upp i delkomponenter med varierande avskrivningstid beroende på de olika investeringarnas nyttjandetid.

Av kommunens redovisningsprinciper beträffande avskrivningar framgår att kommunen tillämpar komponentavskrivning på nya anläggningsprojekt. Någon retroaktiv tillämpning av äldre objekt har inte gjorts.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisa denna avstämning i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁴ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Från och med 2013 har kommuner och kommunalförbund möjlighet att använda sig av de nya reglerna om resultatutjämningsreserv, RUR. Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. RUR är frivillig att tillämpa, de kommuner och landsting som tänker göra det måste besluta om hur reserven ska hanteras. Detta ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige ska besluta om.

En resultatutjämningsreserv är inget annat än en öronmärkning av det egna kapitalet och är inte att beteckna som en fondering. Om man ser framtida risker för negativa resultat kan tillämpningen av RUR vara ett resultatutjämnande verktyg vid framtida konjunktursvängningar.

Bedömning

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott för året uppgår till 21,8 mkr. Inga reavinster föreligger att reducera underlaget med varför resultat efter balanskravsjusteringar också uppgår till 21,8 mkr.

Kommunen har även antagit riktlinjer för hur RUR ska hanteras i kommunen. För år 2016 föreslås en avsättning till RUR på 6,2 mkr. Vi har tagit del av kommunens riktlinjer och kan konstatera att föreslagen avsättning till RUR håller sig inom de gränsvärden och riktlinjer kommunen tagit fram och beslutat om. Det är fullmäktige som beslutar om avsättningen. Vid tidpunkten för denna gransknings genomförande var beslutet ännu ej taget.

---

⁴ Oktober 2015

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

3.4.1 Bakgrund

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.4.2 Finansiella mål

Kommunfullmäktige fastställde i samband med budgetbehandlingen för år 2016 ekonomistyrningsregler för Skinnskattebergs kommun i syfte att fastslå regler för en stabil och solid ekonomi i kommunen. Dessa bedömdes ha en koppling till god ekonomisk hushållning.

Bedömning

I den av fullmäktige fastställda budget för 2016 finns inte klart definierat vilka som är kommunens finansiella målsättningar. I budgeten finns även ett antal ekonomistyrningsregler för en stabil och solid ekonomi i Skinnskattebergs kommun. Vi har inte funnit att det någonstans förutom avseende det ekonomiska resultatet, har uttalats vilka av dessa som är finansiella mål för 2016.

I årsredovisningen under rubriken "Ekonomisk översikt" görs en uppföljning av kommunens resultatmål som innebär att årets resultat ska öka det egna kapitalet med minst 1,5 % av skatteintäkter och statsbidrag. Detta resultatmål har uppnåtts 2016. Årets överskott utgör 8,3 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

3.4.3 Verksamhetsmål

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv ska upprättas. Dessa mål ska följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport.

Kommunen har antagit en ny målstyrningsmodell som gäller för år 2016. Styrsystemet utgår från en övergripande vision för kommunen som antas av kommunfullmäktige i början av varje mandatperiod och är långsiktig. Visionen för Skinnskattebergs kommun är – "Skinnskattebergs kommun ska i en global värld växa genom att lokalt vara en attraktiv kommun att leva och verka i för både människor och företag".

Kommungemensamma mål utarbetas av kommunstyrelsen och antas av kommunfullmäktige i början av varje mandatperiod och ses över varje år inför budgetprocessen. Dessa mål anger inriktning. För 2016 finns sju stycken mål.

Kommunens mål för 2016:

- Skinnskatteberg ska år 2020 vara 4 600 invånare
- Alla barn som lämnar grundskolan är behöriga till gymnasiet

Skinnskattebergs Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-21

- Underhållsplaner för alla kommunens fastigheter ska upprättas senast år 2016
- Kommunen ska verka för att alla byggnader med bostäder och verksamheter i Skinnskattebergs kommun ska ha möjlighet till bredbandsuppkoppling och mobiltelefoni
- Alla medarbetare inom vård- och omsorg får under mandatperioden rätt till heltid och möjlighet till deltid
- Utveckla servicen till näringslivet och verka för nyetableringar och expansion inom befintligt näringsliv
- Under 2016 ta fram plan för hur Skinnskattebergs kommun ska utveckla integrationsarbete

Bedömning

I årsredovisningen beskrivs målstyrningsmodellen och en bedömning av måluppfyllelsen görs. Måluppfyllelsen per sektorsområde kommenteras under verksamhetsredovisningen.

Två av de sju målen bedöms ha uppnåtts under 2016. Kommentarer kring måluppfyllelsen framgår under avsnittet "Ekonomisk översikt" i årsredovisningen. Under respektive sektors redogörelse finns ytterligare beskrivning av måluppfyllelsen.

De verksamhetsmässiga målen bör ses som ytterligare en dimension i kommunens vidareutveckling av begreppet god ekonomisk hushållning. Vi vill framhålla vikten av att verksamhetsmålen i förekommande fall tydligt är kopplade till god ekonomisk hushållning och mätbara med tydliga indikatorer för måluppfyllelse.

Det är, utifrån lagstiftningens intentioner kring god ekonomisk hushållning, väsentligt att kommunens utvecklingsarbete kring framtagande av verksamhetsmål inte stannar av. I nuläget har kommunfullmäktige fastställt ett antal mål som är Skinnskattebergs kommuns definition på god ekonomisk hushållning. Vad vi inte vet idag, utifrån dessa mål, är om kommunens krav på kvalitet, förbättringar m.m. uppfylls i och med att dessa mål uppnås. Vi ser det därför som viktigt att kommunen fortsätter utvecklingsarbetet med att ta fram mätbara verksamhetsmål dels utifrån sin egen definition på god ekonomisk hushållning, dels utifrån den praxis och utveckling som numera finns att tillgå hos många kommuner och landsting.

3.5 Resultaträkning

Kommunen

Belopp mkr	Utfall 2016-12-31	Budget 2016	Prognos 2016 per 2016-08-31	Utfall 2015-12-31
Verksamhetens nettokostnader	-238,3	-234,9	-227,0	-218,1
Förändring i % jämfört med föregående år	-9,3 %			
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	261,0	241,0	256,4	230,1
Förändring i % jämfört med föregående år	13,4 %			
Finansnetto	-0,9	-1,8	-1,1	-0,8
Resultat	21,8	4,3	28,3	11,2
Verksamhetens nettokostnad inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag	91,6 %	98,2 %	89,0 %	95,1 %

Årets resultat överstiger budgeterat resultat med 17,5 mkr. Som framgår av tabellen ovan redovisar kommunen ett högre resultat jämfört med föregående år på 4,2 mkr. Vid denna jämförelse med föregående år måste man dock beakta det extra statsbidrag kommunen erhöll avseende ökat flyktingmottagande på 17,5 mkr år 2016. Detta bidrag har i sin helhet intäktsförts under 2016.

Årets resultatandel dvs. redovisat resultat i förhållande till skatter och bidrag uppgår till 8,3 % vilket är 3,4 procentenheter högre jämfört med föregående år (4,9 %). Som framgår ovan har kommunens nettokostnader sammanlagt ökat med 20,2 mkr (9,3 %) jämfört med föregående år och skatter och statsbidrag har ökat med 30,9 mkr (13,4 %) jämfört med 2015.

Inför 2017 budgeteras skatte- och bidragsintäkter på ca 255,6 mkr, innebärande en minskning från 2016 års utfall med 5,4 mkr (2,1 %). Verksamhetens nettokostnader budgeteras 2017 till ca 251,0 mkr, att jämföra med utfallet 2016 på ca 238,3 mkr. Budgeterat årsresultat för 2017 uppgår till 3,7 mkr.

3.6 Balansräkning

Belopp i mkr	Kommunen	
	2016-12-31	2015-12-31
Balansomslutning	346,3	343,8
Redovisat eget kapital	230,8	209,0
Eget kapital reducerat med ansvarsförbindelse pensioner	108,0	83,4
<i>Soliditet redovisad</i>	66,6 %	60,8 %
<i>Soliditet med hänsyn till de pensionsförpliktelser som inte redovisas bland skulder</i>	0,3 %	0,0 %
Omsättningstillgångar	116,4	118,3
Kortfristiga skulder	59,9	76,3
<i>Balanslikviditet</i>	94,3 %	55,0 %

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämja med RKR:s rekommendation 16.2.

Av betalningsflödesrapporten framgår att kommunens kassaflöde från den löpande verksamheten under år 2016 givit ett överskott på 10,8 mkr. Investeringar har gjorts med 15,5 mkr. Finansieringsverksamheten har ett netto på -1,5 mkr vilket innebär att kommunens nettoupplåning minskat. Förändringen av likvida medel uppgår till -7,1 mkr.

3.8 Investeringsredovisning

Årets investeringar uppgår till 15,1 mkr vilket är ca 3,0 mkr lägre än budgeterat.

3.9 Iakttagelser vid granskning av årsredovisningen

- Som övrig kortfristig skuld redovisar kommunen i likhet med föregående år en post avseende utvecklingsmedel på totalt ca 1,6 mkr. Balansposten avser utvecklingsmedel som budgeterats tidigare år men ej ianspråktagits. Reservering för denna typ av kostnader som avser framtida utgifter uppfyller inte definitionen på en avsättning (reservering) och är således ej i enlighet med god redovisningssed.
- Under balansposten förutbetalda intäkter har kommunen en skuldpost avseende erhållna bidrag från Migrationsverket på ca 2,0 mkr. Delar av denna

Skinnskattebergs Kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2016-12-31

KPMG AB

2017-03-21

post har kommunen erhållit för ett par år sedan och vi kan inte utesluta att delar av denna post ska intäktsföras då de inte längre torde uppfylla kriteriet för att redovisas som skuld eller avsättning.

- I samband med att kommunen erhöll Folkhögskolan i gåva erhöles även ett investeringsbidrag för löpande underhåll. Detta bidrag skuldfördes föregående år i avvaktan på att åtgärderna skulle vidtas. Vi har noterat att bidraget fortfarande ligger som en skuld trots att kommunen haft kostnader under 2016. Skulden skulle således rätteligen ha minskat med detta belopp. Enligt uppgift i samband med granskning av årsbokslutet anser man inte att de reparationer och underhåll som utförts under 2016 avser sådana åtgärder som bidraget avsåg utan kommer att nyttja bidraget mot kommande åtgärder på skolan.
- Som tidigare nämnts under avsnitt 3.2 har kommunen tillämpat komponentavskrivning på nya anläggningsobjekt gjorda under år 2014, 2015 och 2016. Komponentavskrivning tillämpas dock inte fullt ut på samtliga objekt, det vill säga någon omräkning till komponentavskrivningar på samtliga objekt med betydande komponenter med väsentligt skild nyttjandeperiod har inte gjorts i bokslutet 2016. Under avsnittet "Redovisningsprinciper" upplyser kommunen om att komponentavskrivning tillämpas på nya anläggningsprojekt.

KPMG, dag som ovan

Charlotta Ekman

Auktoriserad revisor